

به نام پروردگار گیتی آفرین

تجارت گیاهان دارویی

زمستان ۹۰

ارایه دهندگان: شهباز مهرابی و سجاد صالحی اردلی

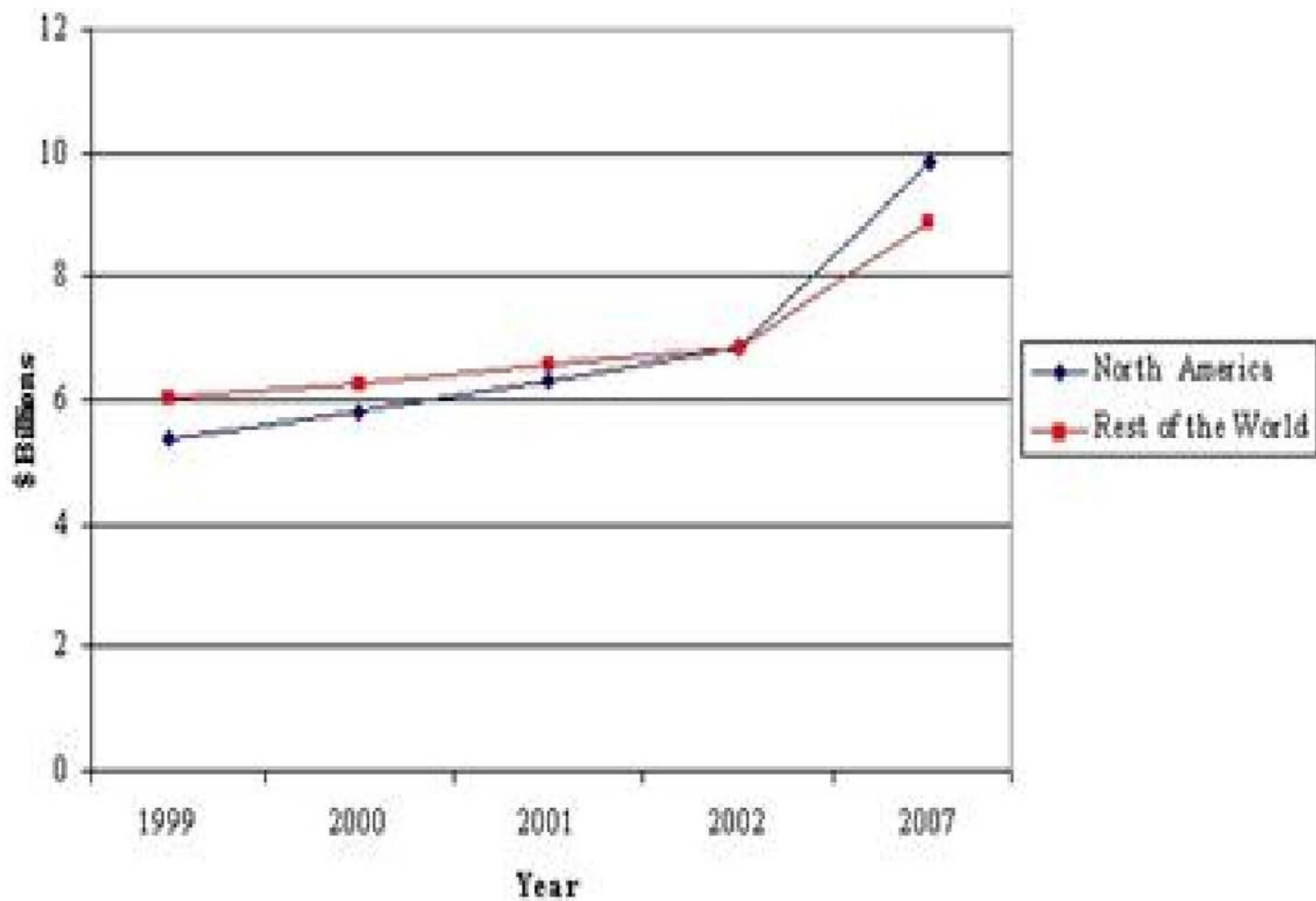

پتانسیل اقتصادی گیاهان دارویی

□ در حال رشد بودن ارزش بازار جهانی گیاهان دارویی

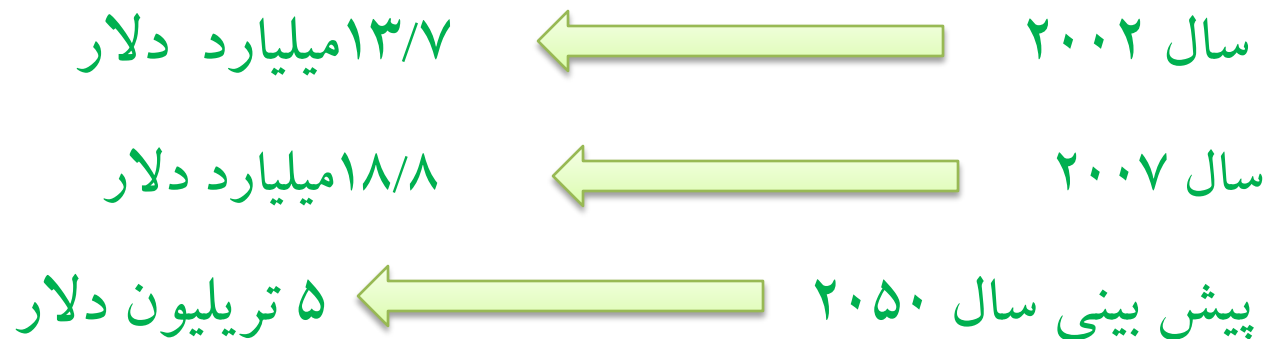

میزان رشد بازار جهانی دارو های گیاهی (۱۹۹۹-۲۰۰۷)

روند رشد بازار گیاهان دارویی در دنیا

□ چگونگی رشد بازار

تاریخچه استفاده از گیاهان دارویی در ایران و جهان

ایران:

□ گیاه مقدس آیین زرتشت اولین گیاه دارویی

دنای اسلام:

□ قبیله بنی قریظه

چین:

□ ۱۰۰۰ گونه گیاهی دارویی در قدیمی ترین کتاب چینی منسوب به شینون

گیاهان دارویی و تجارت جهانی

□ ارزش تجارت جهانی گیاهان دارویی
□ تجارت گیاهان دارویی چرا؟

روبرو شدن ذخایر منابع طبیعی با خطر انقراض و کاهش تنوع زیستی به دلیل ارزش بالای تجارت گیاهان دارویی

مزیت ایران در صادرات گیاهان دارویی

□ دارا بودن بیش از ۹۰٪ گونه های دارویی جهان

ایران در زمره ی مستعد ترین کشور ها برای تولید گیاهان دارویی

وضعیت تجارت گیاهان دارویی در ایران

□ سهم ناچیز ایران با توجه به پتانسیل بالای ایران در زمینه گیاهان دارویی

هند
افغانستان
ترکمنستان
تاجیکستان

واردات:
سرخ ولیک
سرخار گل
گل مغربی
اسانس نعناع
صمغ عربی
سرش

آلمان
آمریکا
انگلستان
فرانسه
مجارستان
پاکستان
هند
چین
ترکیه
بحرین
کویت
قطر
سوئیس
سوئد
لبنان
ایتالیا
امارات
کانادا

صادرات:
زعفران
زیره سیاه
آویشن
بادرنجوبه
بابونه
مریم گلی
کتیرا
شیرین بیان
باریجه
برگ کنار

اسانس ها سهم عمده ۶۰ درصدی واردات!؟

سطح زیر کشت گیاهان دارویی در ایران

سطح زیر کشت و تولید گیاهان دارویی استان ها در سال ۱۳۸۵

ردیف	استان	سطح زیر کشت (هکتار)	مقدار تولید (کیلو گرم)
۱	آذربایجان شرقی	۹۶۳	۷۴۶۳۲۷
۲	آذربایجان غربی	۱۱۰	۲۰۸۶
۳	اردبیل	۹,۵	۷۳۰۷۵
۴	اصفهان	۱۰۷۵	۲۵۷۱۱۰۰
۵	ایلام	۱,۲	-
۶	بوشهر	۵۳,۵	۱۶۵۰۰
۷	تهران	۶۱۲	۱۸۵۲۹۶۰۵
۸	چهارمحال بختیاری	۸	۱۱۷۰۰
۹	خراسان رضوی	۱۷۸۵,۴	۷۸۴۰۹۳۰
۱۰	خراسان شمالی	۲۷۶۰,۶	۱۳۷۹۹۳۰
۱۲	خراسان جنوبی	۱۲۰۶۸	-
۱۳	خوزستان	۲۲,۳	۲۵۰۰
۱۳	زنجان	۶	۴۰۰۰
۱۴	سمنان	۳۱۵	۳۸۰۵۳۷,۵
۱۵	سیستان و بلوچستان	۲۲۷۷	۵۶۰۲۸۰۰
۱۶	فارس	۱۱۳۷۶	۲۲۲۷۰۹۰
۱۷	فروین	۵۱	-
۱۸	قم	۱,۵	۵۴۵۰
۱۹	کردستان	۲۰	-
۲۰	کرمان	۲۹۲۲	۶۴۷۴۴۰۰
۲۱	منطقه چیرفت	۵۴۳۸	۲۵۹۱۹۰۰
۲۲	کرمانشاه	۱۹۷۹	۴۵۶۹۰۰
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۷	۷۴۰۰
۲۴	گلستان	۲۹,۳۶	۱۱۹۵۵۰
۲۵	گلان	۵۲۲۹	۲۴۲۹۵۰
۲۶	لرستان	۱۰۳۶۵	۱۶۵۴۱۰۰
۲۷	مازندران	۷۲۵,۴۹	۱۲۹۹۷۵۲
۲۸	مرکزی	۴,۹	۲۵۰۰۰۰
۲۹	هرمزگان	۱۸۱	-
۳۰	همدان	۲۷۵۰	۴۲۰۳۵۰۰
۳۱	یزد	۱۴۲۲	۳۴۴۷۱۲۰
	جمع	۶۶۰۹۲	۶۵۴۴۴۸۰

سطح زیر کشت گیاهان دارویی در ایران

سطح زیر کشت ۲۸ گیاه دارویی کشور در سال ۱۳۸۵

ردیف	نام گیاه	سطح زیر کشت (هکتار)	ردیف	نام گیاه	سطح زیر کشت (هکتار)
۱	زیره سبز	۲۱ ۴۵۸	۱۵	آلوئه	۴۹
۲	گل محمدی	۱۰ ۳۹۱	۱۷	کدو تخم پنبه ای	۴۸
۳	حنا	۷ ۳۶۱	۱۸	آوبشن	۴۱
۴	گشنیز	۳ ۱۶۶	۱۹	انیسون	۳۵
۵	وسمه	۲ ۶۸۱	۲۰	بابونه	۳۰
۶	گاوزبان	۱ ۰۹۹	۲۱	اسطوخودوس	۲۱
۷	رازیانه	۷۰۶	۲۲	ختمی	۲۱
۸	باریجه	۳۶۸	۲۳	سنبل الطیب	۲۰
۹	نعنا	۱۱۷	۲۴	گل راعی	۱۳
۱۰	چای ترش	۱۰۵	۲۵	همیشه بهار	۱۲
۱۱	خاکشیر	۱۰۳	۲۶	بومادران	۱۱
۱۲	بادرنجبویه	۷۲	۲۷	مریم گلی	۱۱
۱۳	رزماری	۶۲	۲۸	مارتیغال	۱۰

گیاهان دارویی مهم در عرصه های طبیعی

گیاهان دارویی مهم در عرصه های طبیعی کشور

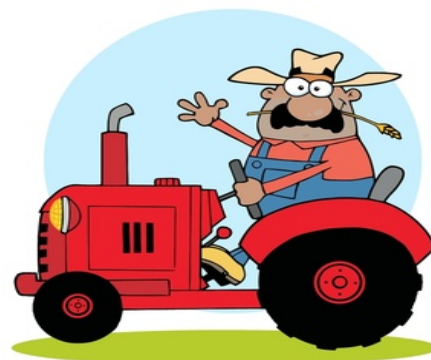
ردیف	نام محلی	نام علمی	تولید (کیلوگرم)
۱	باریجه	<i>Ferula gommusa</i>	۳۳۰۰۰
۲	آنغوزه	<i>Ferula assa foitida</i>	۷۷۰۰۰
۳	زیره	<i>Bunium persicum</i>	۳۲
۴	و شاء	<i>Dorema amuniacum</i>	۴۴۰۰۰
۵	شیرین بیان	<i>Glycyrrhiza glabra</i>	۲۸۴۲۰۰۰
۶	کتیرا	<i>Astragalus tragacantha</i>	۲۵۰۰۰۰
۷	سقز	<i>Pestacia atlantica</i>	۲۱۰۰۰۰
۸	علف چای	<i>Hypericum perforatum</i>	۴۳۵۲
۹	بومادران	<i>Achillea melifolia</i>	۸۴۴۰
۱۰	آویشن شیرازی	<i>Zataria multiflora</i>	۵۵۰۰
۱۱	ریواس	<i>Reum ribes</i>	۱۱۰۰۰
۱۲	کاپاریس	<i>Caparis spinosa</i>	۸۲۰۰۰
۱۴	سنبل الطیب	<i>Valeriana officinalis</i>	۵۵
15	زوفا	<i>Hyssopus officinalis</i>	۵۴۸
16	مستکی		۷۲۰۰۰

نهاده های دخیل در امر تولید و جمع آوری و تجارت گیاهان دارویی

□ شرکت های خصوصی:

□ کشاورزان:

□ ارگان های دولتی:

نقاط ضعف و تهدیدها

- عدم هماهنگی لازم بین بخش ها و نهاد های مرتبط
- عدم نظارت کافی بر برداشت از عرصه های طبیعی
- عدم رعایت استاندارد های جهانی
- عدم حمایت های کافی و لازم از سرمایه گذاری در این بخش
- بی ثباتی بازرگانی
- کمبود شناخت و ارتباط با مراکز تجارت بین الملل
- عدم توجه تولید کنندگان به مزیت نسبی گیاهان بومی ایران
- سنتی بودن تجهیزات
- وضعیت نابسامان عطاری ها از نظر دانش علمی

نقاط قوت و فرصت ها

□ سابقه دیرینه استفاده از گیاهان دارویی در ایران

□ تنوع گیاهان دارویی و انحصاری در ایران و تنوع اقلیمی کشور

□ سازگاری و عملکرد مطلوب گیاهان دارویی در کشاورزی

بحث و نتیجه گیری

□ سامان دهی بازار داخلی

□ برنامه ریزی در جهت بهینه سازی و تولید صنعتی گیاهان دارویی در دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی

□ توجه به مزیت نسبی گیاهان دارویی نسبت به محصولات کشاورزی

وقتی دیوار همیشه تردید، جوانه زد و گل داد

باور کن بودن را؟!

باور کن ....

آسمونی